

RIKSDAGENS SVAR 92/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till godkännande av konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och av återtagandet av ett förbehåll till den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål samt till lagar som har samband med dem

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till godkännande av konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och av återtagandet av ett förbehåll till den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål samt till lagar som har samband med dem (RP 31/2003 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 4/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har

gett sitt samtycke till att Finland meddelar en förklaring enligt artikel 9.6, enligt vilken det för att en överenskommelse som avses i artikel 9.1 skall kunna ingås krävs samtycke enligt artikel 9.3, om den som skall överföras är finsk medborgare,

gett sitt samtycke till att Finland vid behov meddelar en förklaring enligt artikel 27.5, enligt vilken konventionen innan den träder i kraft internationellt skall gälla Finlands förbindelser med de medlemsstater som har lämnat en likadan förklaring,

godkänt den i Bryssel den 29 maj 2000 ingångna konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater,

godkänt att reservationen till artikel 11 i den i Strasbourg den 20 april 1959 ingångna Europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 30/1981) återtas.

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att bestämmelser om kontrollerade leveranser bereds så fort som möjligt och utan dröjsmål lämnas till riksdagen för behandling.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater och tillämpning av konventionen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ikraftsättande av konventionen

Bestämmelserna i den i Bryssel den 29 maj 2000 ingångna konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Delgivning per post

Den behöriga finska myndigheten skall delge personer som vistas på en annan av Europeiska unionens medlemsstaters territorium eller på isländskt eller norskt territorium rättegångshandlingar per post så som bestäms i artikel 5 i konventionen och med iakttagande i tillämpliga delar av 11 kap. rättegångsbalken.

På ett förfarande enligt artikel 5 i konventionen tillämpas 17 kap. 26 a och 51 § rättegångsbalken, 15 § 3 mom. och 28 § lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) och lagen om immunitet i vissa fall för personer som deltar i rättegång och förundersökning (11/1994).

3 §

Rätt för en tjänsteman i en annan medlemsstat att genomföra täckoperationer och bevisprovokationer genom köp i Finland

Med stöd av en framställning om rättslig hjälp som en behörig myndighet i Finland har godkänt enligt lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden kan en behörig tjänsteman i en annan av Europeiska unionens medlemsstater för utredning av brott ges rätt att genomföra täckoperationer och bevisprovokationer genom köp på finskt territorium i enlighet med 6 kap. 7 § tvångsmedelslagen (450/1987) och 28 §, 31 a § 1 mom., 31 b § 1 mom. och 32 a § polislagen (493/1995). En tjänsteman i en annan av Europeiska unionens medlemsstater kan ges motsvarande rätt också på grundval av en framställning om rättslig hjälp som en behörig myndighet i Finland har gjort hos medlemsstaten i fråga.

En sådan tjänsteman från en annan av Europeiska unionens medlemsstater som i enlighet med 1 mom. är verksam på finskt territorium kan ges rätt att bära vapen, om detta är nödvändigt på grund av verksamhetens karaktär. Vapnet får endast användas i sådana nödvärnssituationer som avses i 4 kap. 4 § strafflagen (39/1889). Beslut om rätten att bära vapen fattas av en polisman som hör till befälet.

4 §

Verkställande av framställningar om tekniskt genomförande av teleavlyssning eller teleövervakning när den som skall avlyssnas inte är i Finland

Beslut om verkställandet av sådana framställningar om tekniskt genomförande av teleavlyssning eller teleövervakning som avses i artikel 18.2 a eller c i konventionen fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Den anhållningsberättigade tjänstemannen skall ge sitt samtycke till att framställningen verkställs när den ansökande medlemsstaten har lämnat de uppgifter som avses i artikel 18.3 i konventionen och när en tredje medlemsstat i vilken den som teleavlyssningen eller teleövervakningen avser eventuellt befinner sig har informerats enligt artikel 20.2 a.

Vid förfarandet iakttas 5 a kap. 8 och 9 §, 11 § 1 mom. samt 14 och 15 § tvångsmedelslagen i tillämpliga delar.

5 §

I beslut om teleavlyssning ingående villkor som gäller avlyssningsförbud

När en domstol i enlighet med 5 a kap. 5 § tvångsmedelslagen fattar beslut om att bevilja tillstånd till teleavlyssning med anledning av en sådan framställning som avses i artikel 18.2 b eller artikel 20 i konventionen, skall domstolen ställa som villkor att den ansökande medlemsstatens myndighet iakttar bestämmelserna i

5 a kap. 10 § 1 mom. tvångsmedelslagen. Dessutom skall domstolen ställa de villkor som förordas av rättssäkerheten för den person som är föremål för teleavlyssning.

6 §

Underrättelse om att en annan medlemsstat utför teleavlyssning eller teleövervakning i Finland

Centralkriminalpolisen tar emot och lämnar de underrättelser som avses i artikel 20 i konventionen. Efter att ha tagit emot en underrättelse skall centralkriminalpolisen utan dröjsmål föra saken till domstol för avgörande.

7 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att lagen innan konventionen träder i kraft internationellt skall tillämpas mellan Finland och en medlemsstat som har lämnat en sådan förklaring som avses i artikel 27.5 i konventionen.

Lag

om ändring av lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 5 januari 1994 om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994) 2 §, 9 § 1 mom., 11 §, 17 § 1 mom. samt 23 § 1 och 3 mom., av dessa 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 406/1995, samt

fogas till 8 § ett nytt 4 mom. och till lagen en ny 25 b § som följer:

2 §

Begränsningar i tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på

1) utlämning för brott, eller

2) internationellt samarbete vid verkställighet av straff, överföring av personer som dömts till frihetsstraff och av övervakningen av personer som dömts till villkorligt straff eller frigivits villkorligt samt överföring av verkställighet av bötesstraff, förverkandepåföljder eller andra utdömda påföljder.

8 §

Språk och översättningar

Hörande på grundval av begäran om rättshjälp kan ske på ett främmande språk, om den som skall höras begär det eller om den behöriga myndigheten på någon annan grund anser det motiverat och förfarandet inte äventyrar rättigheterna eller rättssäkerheten för dem som har del i saken.

9 §

Verkställighet av begäran

Begäran om rättshjälp skall uppfyllas med iakttagande av förfarandet enligt finsk lag, om inte något annat anges i denna lag. Begäran om rättshjälp skall uppfyllas utan dröjsmål och om möjligt verkställas med iakttagande av de tids-

gränser som anges i eller som annars framgår av den.

11 §

Iakttagande av ett i begäran nämnt särskilt förfarande

Om begäran om rättshjälp innehåller en framställning om en särskild form eller ett särskilt förfarande skall framställningen iaktas om detta inte strider mot de grundläggande rättsprinciperna i Finland och om något annat inte särskilt har föreskrivits eller följer av internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

Om begäran inte kan uppfyllas med iakttagande av ett i begäran angivet särskilt förfarande, skall den utländska myndighet som har framställt begäran utan dröjsmål underrättas om detta, och myndigheten skall samtidigt informeras om de villkor på vilka begäran kunde uppfyllas och tillfrågas om begäran skall verkställas på dessa villkor.

3 kap.

Särskilda stadganden om lämnande av rättshjälp

17 §

Verkställande av delgivning

Delgivning av en handling verkställs med iakttagande av det förfarande som enligt finsk lag skall iaktas vid delgivning av motsvarande handling eller med iakttagande av ett i begäran

angivet särskilt förfarande, om inte detta kan anses strida mot de grundläggande rättsprinciperna i Finland. Över delgivningen av handlingen skall utfärdas ett intyg av vilket framgår när, var och hur delgivningen har skett, vem handlingen har delgivits och till vem den har lämnats.

23 §

Användning av tvångsmedel för inhämtande av bevis och för säkerställande av verkställigheten av en förverkandepåföljd

På grundval av en begäran om rättshjälp som har framställts av en utländsk myndighet kan för inhämtande av bevis husrannsakan och beslag verkställas, teleavlyssning, teleövervakning och teknisk observation utföras samt täckoperationer och bevisprovokationer genom köp genomföras och signalement upptas, om detta ingår i begäran om rättshjälp eller är nödvändigt för att verkställa begäran.

Beträffande förutsättningarna för användning av tvångsmedel och det förfarande som skall iakttas vid användningen tillämpas vad som föreskrivs i 15 § 1 mom. i denna lag och i tvångsmedelslagen.

25 b §

Ansvar för skador som orsakas av utländska tjänstemän

Om en utländsk tjänsteman som utför övervakning, förföljande eller förundersökning med stöd av en internationell överenskommelse eller någon annan internationell förpliktelse eller som utför nämnda eller andra uppgifter med stöd av en begäran om rättshjälp som en finsk myndighet har godkänt orsakar skada inom finskt territorium i sitt tjänsteuppdrag, jämställs tjänstemannen med en finsk tjänsteman när ersättningskyldigheten fastställs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer i bevissyfte i brottmål från Finland till en främmande stat eller från en främmande stat till Finland.

2 §

Förhållande till andra lagar och internationella förpliktelser

I fråga om tillfälligt överförande av frihetsberövade personer iakttas utöver bestämmelserna i denna lag i tillämpliga delar vad som bestäms i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994).

Utan hinder av bestämmelserna i denna lag gäller beträffande tillfälligt överförande av frihetsberövade personer dessutom vad som särskilt bestäms om detta eller föreskrivs i internationella förpliktelser som är bindande för Finland.

3 §

Behörig myndighet

Beslut om att lämna eller begära sådan internationell rättshjälp som avses i denna lag fattas av justitieministeriet.

4 §

Tillfälligt överförande på framställning av en utländsk myndighet

En person som är berövad friheten i Finland kan på framställning av en myndighet i en främmande stat tillfälligt överföras till denna stat, om det är nödvändigt att den frihetsberövade är personligen närvarande där i ett brottmål i annan egenskap än som svarande vid rättegången.

Förutom på de grunder för förvägrande som anges i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden kan överförande enligt 1 mom. förvägras, om

1) den frihetsberövade personens närvaro är nödvändig i ett brottmål som är anhängigt i Finland,

2) ett överförande kunde leda till att tiden för frihetsberövandet förlängs, ifall det inte finns synnerligen vägande skäl för överförandet, eller om

3) något annat tvingande skäl utgör hinder för överförandet.

En framställning från en myndighet i en främmande stat om att en person som är berövad friheten i denna stat tillfälligt skall överföras till Finland kan bifallas, om det är nödvändigt att den frihetsberövade är personligen närvarande i Finland i ett brottmål i annan egenskap än som svarande vid rättegången.

5 §

Framställning av justitieministeriet om tillfälligt överförande

Justitieministeriet kan hos en myndighet i en främmande stat göra en framställning om att en person som är berövad friheten i denna stat tillfälligt skall överföras till Finland, om det är nödvändigt att den frihetsberövade är personligen närvarande i Finland i ett brottmål i annan egenskap än som svarande vid rättegången.

Justitieministeriet kan också hos en myndighet i en främmande stat göra en framställning om att en person som är berövad friheten i Finland skall överföras till denna stat, om det är nödvändigt att den frihetsberövade är personligen närvarande i den främmande staten i ett brottmål i annan egenskap än som svarande vid rättegången.

Framställning om att tillfälligt överföra en person som är berövad friheten i Finland till en främmande stat får inte göras, om ett överförande kunde förlänga tiden för frihetsberövandet, ifall det inte finns synnerligen vägande skäl för överförandet, och inte heller om något annat tvingande skäl utgör hinder för överförandet.

6 §

Transport

Justitieministeriet kan med beaktande av vad som bestäms i 12 och 13 § lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden tillåta att en person som skall överföras från en främmande stat till en annan främmande stat transporteras via Finland.

7 §

Samtycke

En finsk medborgare får inte överföras enligt 4 eller 5 § eller transporteras via Finland enligt 6 § utan att han eller hon har gett sitt samtycke till förfarandet med tillfälligt överförande eller till transporten. Samtycket kan inte återkallas i

de fall som avses i 4 § 3 mom., 5 § 1 mom. och 6 §.

Också för överföring av någon annan än en finsk medborgare till en annan stat än en medlemsstat i Europeiska unionen i sådana fall som avses i 4 § 1 mom. och 5 § 2 mom. krävs samtycke av den berörda personen.

Samtycke enligt denna paragraf skall ges skriftligen.

8 §

Villkor och förutsättningar

I en överenskommelse med en främmande stat om att tillfälligt överföra en person skall anges den tidpunkt när personen senast skall återföras.

När en framställning görs om att överföra en person från Finland och när samtycke ges till detta skall i tillämpliga delar iakttas de villkor som anges i lagen om immunitet i vissa fall för personer som deltar i rättegång och förundersökning (11/1994) och i tillämpliga delar de villkor i 22 § lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden som gäller en persons rätt att vägra vittna och yttra sig.

Också andra nödvändiga villkor kan ställas i framställningen och när samtycke ges.

Den tid en person är berövad friheten på grund av det tillfälliga överförandet skall i Finland avräknas på det sätt som föreskrivs i 6 kap. 13 § strafflagen (39/1898).

9 §

Vissa bestämmelser om förfarande

Innan justitieministeriet beslutar att överföra en person från Finland till en främmande stat eller att göra en framställning om detta, skall ministeriet ge den berörda personen tillfälle att bli hörd.

Den som överförs från Finland till en främmande stat skall ges tillfälle att anlita ett sådant

biträde som avses i 15 kap. 2 § 1 mom. rättegångsbalken vid det hörande som avses i 1 mom. och vid den domstolsbehandling som avses i 10 §. Justitieministeriet förordnar biträdet på begäran av den som skall överföras och betalar av statens medel en skälig ersättning till biträdet mot räkning.

En person som har överförts till eller som transporteras via Finland skall hållas i förvar, om inte den främmande stat från vilken personen har överförts begär att han eller hon skall frigges. Angående hållandet i förvar skall i tillämpliga delar iakttas vad som bestäms i lagen om rannsakningsfängelse (615/1974).

Angående immunitet gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i lagen om immunitet i vissa fall för personer som deltar i rättegång och förundersökning.

10 §

Ändringssökande

En person som skall överföras från Finland till en främmande stat kan hos tingsrätten på den ort där han eller hon hålls i förvar överklaga ett beslut om att lämna eller begära rättshjälp som justitieministeriet har fattat med stöd av 4 § 1 mom. eller 5 § 2 mom. Besvär skall anföras inom sju dagar från det att personen i fråga fick del av beslutet.

Besvären skall behandlas i brådskanie ordning. Justitieministeriet skall höras i saken. Vid behandlingen av saken skall i övrigt i tillämpliga delar iakttas vad som i tvångsmedelslagen (450/1987) föreskrivs om handläggning av häktningsärenden.

Den som skall överföras får dock överklaga tingsrättens beslut på det sätt som bestäms om sökande av ändring i en tingsrätts avgöranden. Tingsrättens beslut kan verkställas trots besvär, om inte tingsrätten eller fullföljdsdomstolen bestämmer annorlunda.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 17 § skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 17 § skjutvapenlagen av den 9 januari 1998 (1/1998), sådan detta lagrum lyder delvis
ändrat i lag 601/2001, ett nytt 2 mom. som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

—————
Denna lag gäller inte heller överföring till el-
ler från Finland samt innehav av skjutvapen, va-
pendelar, patroner och särskilt farliga projekti-
ler som hör till en sådan tjänsteman i en annan av
Europeiska unionens medlemsstater som är

verksam på finskt territorium med stöd av 3 § la-
gen om sättande i kraft av de bestämmelser som
hör till området för lagstiftningen i konventio-
nen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mel-
lan Europeiska unionens medlemsstater och till-
ämpning av konventionen (/).

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms ge-
nom förordning av statsrådet.

Lag

om ändring av 95 § kommunikationsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunikationsmarknadslagen av den 23 maj 2003 (393/2003) 95 § som följer:

95 §

*Teleföretags skyldighet att utrusta sitt system för
teleavlyssning och teleövervakning*

Teleföretag skall utrusta sina kommunika-
tionsnät och kommunikationstjänster med såda-
na tekniska hjälpmedel och egenskaper att tele-

avlyssning och teleövervakning som avses i
tvångsmedelslagen (450/1987), i polislagen
(493/1995) och i den i Bryssel den 29 maj 2000
ingångna konventionen om ömsesidig rättslig
hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens
medlemsstater är möjlig att genomföra.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 9 december 2003
